

Становище

от доц. д-р **Ирина Николова Иванова**

Катедра Английска филология, Факултет по хуманитарни науки,
Шуменски университет "Епископ Константин Преславски",

Област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално
направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по
английски език),

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на
висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление
1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на чуждоезиковото обучение
(английски език)), обявен в ДВ бр. 57/04.07.2023 г.

Кандидат: гл. ас. д-р **Зарина Юлева Маркова**

от Югозападен университет „Неофит Рилски“ – Благоевград, Филологически
факултет, Катедра по германистика и романистика

1. Данни за процедурата по конкурса:

По мое мнение, процедурата по конкурса за доцент (обявяване на
конкурса, подаване на документи за участие; формиране на научно жури) е
осъществена коректно според изискванията на вътрешните правила на ЮЗУ
“Неофит Рилски”. Кандидатката отговаря на минималните национални
изисквания за заемане на академичната длъжност "доцент" по чл. 2б, ал. 2 и 3
от ЗРАСРБ.

2. Данни за кандидата

Единственият кандидат, представил материали по конкурса, е гл. ас. д-

р Зарина Юлева Маркова, преподавател в катедрата по германистика и романистика в ЮЗУ от 2003 г. През 2013 г. тя придобива докторска степен по Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по английски език) в Софийския университет, с тема на дисертацията „Приложение на теорията за множеството интелигентности и ефективност на обучението по английски език в началната степен на българското образование”. Преди постъпването си на работа в ЮЗУ, от 1992 до 2003 г., Зарина Маркова е работила като учител по английски език в ПГИ „Иван Илиев“ и НХГ „Св. св. Кирил и Методий“ в Благоевград.

От постъпването си в ЮЗУ до момента, тя води занятия в ОКС Бакалавър и Магистър по широк спектър от дисциплини, свързани с подготовката и квалификацията на учителите по английски език. Освен това съставя учебни програми, участва в научни и образователни проекти (5 в България и 2 в чужбина). Ръководител е на магистърската програма “Лингвистични аспекти на чуждоезиковото обучение” и на професионалната квалификация “Учител по чужд език” (редовна и задочна). За отличните й умения на обучител свидетелства фактът, че работи като такава към Британски съвет - София в периода 1998-2015.

Зарина Маркова активно участва и има ключова роля в дейността на професионалните асоциации на преподавателите по английски език на национално и международно ниво. Член е на Управителния съвет на Българската асоциация на преподавателите по английски език (БАПА) в периода 2009-2018, на Международната асоциация на преподавателите по английски език (IATEFL) от 2011 до 2016 г. и на Управителния съвет на Асоциацията на преподавателите по английски език в Югоизточна Европа (SEETA), като участник в екипа на SEETA Small-scale Teacher-led Research Project (2014- 2016). Била е дългогодишен редактор на бюлетина на БАПА. Носител е на изключително престижната

международна награда на Федерацията на асоциациите на преподавателите по съвременни езици (FIPLV) за 2016 година.

Научните изяви на д-р Маркова са свързани с активно участие в международни научни форуми в страната и в чужбина – 8 в България и 6 в чужбина. Участвала е в голям брой научни и образователни проекти, надлежно документирани в приложените към процедурата документи.

3. Описание на научните трудове на кандидата

Зарина Маркова участва в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ с 2 самостоятелни монографии на български език (едната от които по докторската ѝ дисертация) и 3 глави от колективни монографии на английски език, публикувани от престижни издателства в чужбина. Маркова прилага 3 статии, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Освен тях са представени 12 статии в нереперирани издания, 5 от които в съавторство. Освен представените за участие в конкурса публикации, Маркова е автор на 11 статии по различни проблеми на чуждоезиковото обучение и подготовката на педагогически кадри, свързани с придобиването на докторска степен и заемането на длъжността „главен асистент“.

4. Научни приноси

Научните приноси в трудовете на кандидата по конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ се реализират в 2 основни тематични направления, свързани с:

- I. Подготовката и професионалното развитие на учителите по английски език и формирането на умения за саморефлексия, самооценка, екипна работа и творчество;
- II. Индивидуалните характеристики на изучаващите английски език и изискванията за успешно преподаване на езика.

Първото направление в изследванията на кандидата е свързано с основната монография по конкурса - „Аз-ефективност в подготовката на бъдещите учители по английски език”, с обем 140 стр., издадена през 2019 г. Монографията е едно изключително полезно и навременно изследване на вижданията по тази тема в историческа и съвременна перспектива, тъй като в изследователската литература в България, и по-специално в областта на чуждоезиковото обучение, почти няма задълбочени изследвания по темата. Методологията на изследването успешно съчетава критичен анализ на различни схващания и модели на Аз-ефективността с анализ на данни от изследвания на студенти от Югозападния университет, в резултат на който авторката предлага свой модел за развитие на Аз-ефективността, който преодолява ограниченията и недостатъците на съществуващите изследователски парадигми. Формирането на Аз-ефективността на учителите се разглежда в непосредствена връзка с усвояването на професионалните знания и педагогическите умения на учителите. Откроява се степента на владеенето на чуждия език като фактор, влияещ върху Аз-ефективността. Отчита се, че доброто владеене на езика предопределя високата Аз-ефективност по отношение на уменията за преподаване на лексикални знания и уменията за четене. Авторката разглежда и положителното влияние на педагогическия стаж, най-вече при организирането на учебни дейности и модели на взаимодействие, стимулиращи развитието на комуникативните умения, логическото мислене и автономността на учениците. Ролята на

личностните качества на учителя като мотивираност, креативност и чувство за хумор се изследват чрез концептуализиране на личните имплицитни теории на стажантите с помощта на метафори. Както посочва авторката, новият модел предлага по-нюансирана картина на отношението между знанията и убежденията на учителите и източниците на тяхната Аз-ефективност. Моделът е показателен и за начина, по който добрият преподавател-методик трябва да подхожда, като адаптира, развива и изгражда подход, максимално съответстващ на нуждите на стажант-учителите и спецификата на контекста, в който се осъществява обучението. Предложеният модел е оригинален, иновативен, теоретично обоснован и практически приложим.

В рамките на второто направление се открояват проучванията, свързани с приложението на теорията множеството интелигентности чрез система от учебни дейности в началното училище, както и конструирането на набор от измервателни инструменти за изследване на различни аспекти на индивидуалността при ученето, каквито са комуникативно-речевите умения и мотивацията на учениците, тяхната креативност и творческо себеизразяване.

Проведените изследвания са образец за качествена изследователска работа, която обогатява съществуващите вече знания по съответните теми, предлага нов модел за формиране на аз-ефективността, и предлага варианти за тестване на неговата приложимост. Важен момент е, че приносите на кандидата имат международни измерения, което се потвърждава от цитиранията на нейни трудове от чуждестранни учени.

Следва да се отбележи и ясното и точно формулиране на приносните моменти в представената от кандидата справка, което свидетелства за отлично познаване на съществуващите изследвания в дадените области и критична оценка на собствената изследователска позиция.

Научните приноси на Зарина Маркова се измерват и чрез нейната разпознаваемост като учен-изследовател в научните среди у нас и в чужбина. Категорично може да се твърди, че Маркова е изследовател, който е търсен и канен за съвместна работа и публикации, за което свидетелстват не само публикацииите ѝ в рецензирани чуждестранни издания, но и големият брой **цитирания** – 20 на брой, 3 от които в издания реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Научните трудове на Зарина Маркова на английски и на български език демонстрират отлично владение на съответния академичния дискурс и прецизно използване на научната терминология.

Нямам никакви критични бележки и препоръки към кандидата. Смятам, че с научната си продукция тя отдавна е заслужила академичната длъжност "доцент".

Заключение

С оглед на отчетените достойнства на кандидатурата на д-р Зарина Маркова, научните приноси в нейните трудове, и активната ѝ преподавателска и изследователска дейност, давам своята положителна оценка и категорично смятам, че следва да ѝ бъде присъдена академичната длъжност „доцент“ в област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по английски език).

Дата: 13.10.2023 г.

Изготвил становището:

/доц. д-р Ирина Николова Иванова/

Reviewer's Opinion

by **Assoc. Prof. Irina Nikolova Ivanova, PhD**, from the Department of English Philology at Konstantin Preslavsky University of Shumen; Field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional area 1.3. Pedagogy of teaching... (Methodology of English language teaching), regarding a competition for the academic position of **associate professor** in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional area 1.3. Pedagogy in teaching ...(Methods in foreign language teaching (English language teaching), announced in SG no. 57/04.07.2023.

Candidate for the position: **senior assistant Zarina Yuleva Markova, PhD**, from South-West University *Neofit Rilski* in Blagoevgrad, Faculty of Humanities, Department of German language and Romance studies

1. Information about the selection procedure:

In my opinion, the selection procedure in the contest for the academic position of an associate professor (announcement of the competition, submission of documents for participation; appointment of the scientific jury) was carried out correctly according to the requirements of the internal rules of the Neofit Rilski University. The candidate meets the minimum national requirements for holding the academic position of associate professor under Art. 2b, para. 2 and 3 of the regulations (ZRASRB).

2. Information about the candidate

The only candidate who submitted materials for the competition is senior assistant professor **Zarina Yuleva Markova**, PhD, a lecturer at the Department of German language and Romance studies at SWU since 2003. In 2013, she obtained a doctoral degree in Pedagogy of Teaching ... (Methods in teaching English) from Sofia University, with a doctoral dissertation titled "Application of the theory of multiple intelligences and the effectiveness of teaching English in the primary school in Bulgaria".

Before starting her career at SWU, Zarina Markova worked as an English language teacher at *Ivan Iliev* and *St. St. Cyril and Methodius* schools in Blagoevgrad from 1992 to 2003.

From the time of joining SWU to the present, she has taught a wide range of disciplines in Bachelor and Master programmes, related to the training and qualification of English language teachers. In addition to teaching, she has compiled training curricula, and participated in research projects (5 in Bulgaria and 2 abroad). She is the head of the master's programme *Linguistic aspects of foreign language learning* and the professional qualification programme *Foreign language teacher* (full- and part-time). Her excellent skills as a teacher trainer are evidenced by the fact that she worked as a trainer at the British Council – Sofia in the period between 1998 and 2015.

Zarina Markova actively participates and has a key role in the activities of professional associations of English language teachers at the national and international level. She was a member of the Committee of the Bulgarian Association of English Language Teachers (BETA) in the period 2009-2018, of the International Association of English Language Teachers (IATEFL) from 2011 to 2016, and of the Committee of the Association of English Language Teachers in Southeast Europe (SEETA), as a

participant in the SEETA Small-scale Teacher-led Research Project team (2014-2016). She was one of the main editors of the BETA newsletter. For her work and dedication in 2016 Zaria Markova received the highly prestigious international award of the Federation of Associations of Teachers of Modern Languages (FIPLV).

Dr. Markova has presented her research findings at a number of conferences – 8 in Bulgaria and 6 abroad. She has taken part in a large number of research and educational projects, duly documented in the files submitted for the procedure.

3. Candidate's published research submitted for participation in the competition

For the purposes of the competition for the academic position of associate professor, Zarina Markova has submitted 2 single-author monographs in Bulgarian (one of which is based on her doctoral dissertation), and 3 chapters of collective monographs in English, published by prestigious publishing houses abroad. Markova has also submitted 3 articles published in peer-reviewed journals which are indexed in world-famous databases with scientific information. In addition, there are 12 articles published in non-refereed per-reviewed journals, 5 of which are co-authored.

In addition to the publications submitted for participation in the competition, Zarina Markova is the author of 11 articles on various problems of foreign language learning and teacher training, which are related to her doctoral dissertation and her work as a lecturer and researcher.

4. Candidate's research contributions

The main contributions which the candidate's research makes to the existing research on topics, which are relevant to the in the competition for the academic position of associate professor, generally fall into 2 main thematic fields, related to:

I. Education and professional development of English language teachers and the formation of skills for self-reflection, self-evaluation, teamwork and creativity;

II. Individual characteristics of English language learners and the related to them requirements for successful language teaching.

The first thematic field in the candidate's research is related to the main monograph submitted for the competition, titled *Self-efficacy in the education of future English language teachers*, which covers 140 pages and is published in 2019. The monograph is an extremely useful and timely study of the perception of self-efficacy in a historical and contemporary perspective, bearing in mind that in the research literature in Bulgaria, especially in the field of foreign language teaching, there are almost no in-depth studies on the topic.

The research methodology successfully combines a critical review of various concepts and models of self-efficacy with an analysis of data from studies conducted with the South-West University students, as a result of which the author proposes her own model of self-efficacy development that overcomes the limitations and shortcomings of existing research paradigms. The formation of teachers' self-efficacy is discussed in close connection with the acquisition of teacher professional knowledge and pedagogical skills. The author found out that target language proficiency is an important factor which affects teachers' self-efficacy. High target language proficiency is a prerequisite for developing high self-efficacy in teaching vocabulary and developing students' reading skills. The author also examines the positive influence of the pedagogical internship, especially in the organization of learning activities and models of interaction, stimulating the development of communication skills, logical thinking and autonomy of students. The role of the teacher's personality traits, such as motivation, creativity, and sense of humor, is explored by conceptualizing trainees' personal implicit theories by means of using metaphors. As the author points out,

the new model offers a more nuanced picture of the link between teachers' knowledge and beliefs and the sources of their self-efficacy. The model is also indicative of the way in which a good teacher trainer should approach his responsibilities by adapting, developing and building an approach that best matches the needs of trainee teachers and the specifics of the context in which the training takes place. The proposed model is original, innovative, theoretically grounded and suitable for practical application.

Within the framework of the second research field, we should mention the studies related to the application of the theory of multiple intelligences through a system of learning activities in primary school, as well as the compilation of a set of measurement tools for the study of various aspects of individuality in learning, such as learners' communicative skills and motivation, their creativity and self-expression.

Candidate's publications are a model of quality research which enriches existing knowledge on the relevant topics, proposes a new model for the formation of self-efficacy, and offers options for testing its applicability. It is important to mention that her contributions have international dimensions, which is confirmed by the citations of her works by foreign scholars.

The candidate's scholarly papers submitted for the competition are good examples of quality research work. I would also like to mention the clear and precise formulation of the contributing points in candidate's research presented in the respective document, which demonstrate good familiarity with existing research in the respective fields of study, and a critical assessment of one's own research position.

Zarina Markova's contributions to research are evidenced in her recognition as a researcher among academic circles in Bulgaria and abroad. Dr. Markova is a researcher who is respected by her colleagues and invited for joint work and

publications. This fact is supported by her publications in high-quality peer-reviewed journals, and also by the large number of citations of her work – 20 in total, 3 of which are in peer-reviewed publications indexed in world-renowned databases of scientific information. Zarina Markova's research written in English and Bulgarian languages demonstrates excellent command of the relevant academic discourse and precise use of research terminology.

I do not have any critical remarks or recommendations to the candidate. Bearing in mind her research contributions, she should have already been awarded the academic position of associate professor.

Conclusion

In view of Zarina Markova's contributions to academic debate and research, and her personal and professional qualities as a university lecturer and researcher, I give my positive assessment, and firmly believe that she should be awarded the academic position of associate professor in the field of higher education 1. Pedagogical sciences, professional direction 1.3. Pedagogy of teaching ... (Methodology of teaching in English).

Submission date: 13.10.2023

Reviewer:

(Assoc. prof. Irina Ivanova, PhD)